

Sociální práce v paliativní péči – český kontext (<i>Marie Přidalová</i>)	7
Předmluva vydavatele	21
1. Vymezení a postavení sociální práce vzhledem k profesi	23
1.1 Umírání, smrt a truchlení – tabu moderní doby	23
1.2 Hospicová práce: umírání jako součást života	25
1.3 Vymezení a úkol odborné sociální práce	28
1.4 Sociální práce v hospicové oblasti	32
2. Znaky hospicové sociální práce vzhledem ke strukturálním změnám v poslední fázi života	36
2.1 Co umírající potřebují – přání a skutečnost	36
2.2 Myšlenka hospice a znaky kvality	38
2.3 Kritéria pro přijetí a možnosti hospice	41
2.4 Hospicová práce a paliativní medicína v systému zdravotnictví	42
2.4.1 Organizační formy a financování	42
2.4.2 Osobní přístup místo medicalizace	46
2.5 Úkoly hospice a paliativní péče	48
2.6 Exkurz: bolest a léčba bolesti	49
2.7 Multiprofesionalita a dobrovolnost v týmu	51
2.8 Popis činnosti odborné sociální práce	53
3. Cílové skupiny hospicové práce	57
3.1 Umírající člověk	57
3.1.1 Osobní svědectví umírajícího	57
3.1.2 Biopsychosociální zátěž a indikace	59
3.1.3 Doprovázení umírajících při různých onemocněních	60
3.2 Rodinní příslušníci	63
3.2.1 Osobní svědectví rodinného příslušníka	63
3.2.2 Práce s rodinnými příslušníky a doprovázení truchlících	64

3.3	Zúčastněné skupiny odborníků	67
3.3.1	Osobní svědectví pečovatelky	68
3.3.2	Psychohygiena pečujících profesí	69
3.4	Dobrovolní ošetrovatelé/pomocníci v hospicích	71
3.4.1	Osobní svědectví pečovatelky	71
3.4.2	Rozvoj a úkoly dobrovolnictví	72
3.5	Zásady pro další vzdělávání	74
4.	Právní a politické aspekty	76
4.1	Umírání a smrt jako „sociální“ téma	76
4.1.1	Představy o smrti a rituály jejího překonávání	77
4.1.2	Právo na ochranu a úřední kontrola	78
4.2	Doprovázení umírajících namísto pomoci k umírání a eutanazie	79
4.2.1	Psychodynamika a sociodynamika u pomoci při umírání	80
4.2.2	Právní stav a právní diskuse o ukrazení života	82
4.3	Předem učiněná opatření – sebeurčení namísto vnějšího řízení	84
4.3.1	Prospektivní pokyny	85
4.3.2	Zplnomocnění zákonného zástupce	86
4.3.3	Určení opatrovníka	88
4.3.4	Právní možnosti pro opatření do budoucnosti – přehled	89
4.4	Aktivizující sociální stát – kultura umírání jako společenský a politický úkol	91
5.	Koncepty domácího, stacionárního a lůžkového hospice	93
5.1	Ambulantní hospice a hospicová služba	93
5.2	Lůžkové hospice	95
5.3	Paliativní oddělení	97
5.4	Denní hospice/hospicový stacionář	98
5.5	Hospicová práce v domě s pečovatelskou službou – pobývání u lůžka nemocného	99
5.6	Práce dětských hospiců	101
5.6.1	Výzvy a nabídky	101
5.6.2	Základ činnosti a sociální práce	103
6.	Strategie a pracovní kompetence	105
6.1	Zkušenost ztráty jako téma veškeré sociální práce	105
6.2	Všeobecná a specializovaná odbornost	107
6.2.1	Všeobecná versus specializovaná sociální práce	107
6.2.2	Pozice a vytýčení úkolů	108
6.2.3	Funkce a způsobilost pro oblast hospice	109
6.3	Teorie a praxe hospicové sociální práce	111
6.3.1	Teoretická východiska a formy práce	111

6.3.2	Zmocnění (Empowerment)	113
6.3.3	Řízení podpory	114
6.3.4	Rozvoj organizace	116
6.4	Kompetence a získání kompetence	118
6.5	Odborný profil a normy	120
7.	Etické aspekty	123
7.1	Morálka, étos a etika	123
7.2	Hospicová práce a etika	124
7.2.1	Etika všedního dne – učení o „vydařeném“ životě	125
7.2.2	Profesní etika – učení o profesionálním jednání	126
7.2.3	Hospicová etika – učení o „vydařeném“ umírání	129
7.3	Konflikt hodnot a nesnáž rozhodování	131
7.4	Utrpení, zármutek a otázka po smyslu	134
8.	Dějiny hospicového hnutí	138
8.1	Umírání, smrt a smutek v kulturních proměnách	138
8.2	Dějiny hospice a úloha odborné sociální práce	141
8.2.1	Ženské léčitelství a péče	141
8.2.2	Hospicové hnutí v angloamerické oblasti	144
8.2.3	Hospicová činnost v Rakousku a ve Francii	147
8.3	Dvě desetiletí hospicového hnutí v Německu	148
9.	Hospicová sociální práce – nárok a skutečnost	153
9.1	Práce se zdravím a hospicová činnost	153
9.2	Požadavek a nabídka	155
9.3	Bariéry a blokády	157
9.4	Požadavky a přání	159
9.5	Závěr	161
	Seznam hospiců v České republice v r. 2006	163